

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

*Juan Muniozguren Muniozguren
Nabarro*

*Munitibar-
Arbatzegi-
Gerrikaitz,
Bizkaia
(1935-2016)*

Aurkibidea

Biografia

Gerrikaitzeko Ganbe auzoan jaio zen. Gurasoak lehengusuak ziren: aita bere jaiotetxekoa eta ama Kaltzada auzoko Iporkakoa. Auzoko eskola beraien etxe aurrean dago eta maistra beraienean egoten zen apopilo. Gerra garaian, aita beste herritar batzuek atxilotu eta preso hartu zuten. 17 urte zituela basoko beharretan hasi zen eta baserriko lanekin batera hori izan zuen ogibide.

Zintak

MUN-008

- **Proiektua:** Munitibarko ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Goiria Mendiolea, Nerea
- **Data:** 2012-10-05
- **Iraupena:** 59 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Sapsootham, Itziar

MUN-009

- **Proiektua:** Munitibarko ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Goiria Mendiolea, Nerea
- **Data:** 2012-10-05
- **Iraupena:** 35 min
- **Euskarria:** Bideo digitala

Pasarteak

1. Ipurla baserrikoa zuen ama

- **Erref:** MUN-008/002
- **Iraupena:** 0:01:01. **Hasi:** 00:00:10. **Bukatu:** 00:01:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Gurasuak lehengusuak ziren: ama, Ipurla baserrikoa (Gerrikaitz) eta aita bertoko baserrikoa.

2. Baserrian beti zegoen lana

- **Erref:** MUN-008/004

- **Iraupena:** 0:01:48. **Hasi:** 00:01:26. **Bukatu:** 00:03:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Etxeginak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Sei senidetan bigarrena da Juan. Aitak noizean behin Aulesti inguruko harrobian lan egiten zuen, eta amak, baserrian beti. Baserrian beti zegoen guztientzat lana. Aiton-amonak eta osaba ere beraiekin bizi ziren.

3. Gurasoak lehengusuak ziren

- **Erref:** MUN-008/005
- **Iraupena:** 0:01:30. **Hasi:** 00:03:14. **Bukatu:** 00:04:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Garai batean, lehengusuen artean ezkontzea normala zen. Aita umetan Markinatik heldu zen Munitibarrera.

4. Eskola baserri ondoan

- **Erref:** MUN-008/006
- **Iraupena:** 0:02:00. **Hasi:** 00:04:44. **Bukatu:** 00:06:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Eskola parean zenez, jolastokira ateratzen zen bakoitzean gurasoek baserriko lanetan laguntzeko esaten zioten. Nahiago izaten zuen barruan zigortuta gelditu. Garai baten 200 bat ume izango ziren eskolan. Baserri bakoitzeko 8-10 haur zeuden.

5. Maistra beraien baserrian bizi zen

- **Erref:** MUN-008/007
- **Iraupena:** 0:02:02. **Hasi:** 00:06:44. **Bukatu:** 00:08:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak

Laburpena:

Maistra bakarra zegoen ume guztientzat. Juanen baserrian bizi ziren eta 2-3 urtetik behin aldatzen zen. Donostiar bat ezik, besteak Espainiatik zetozen eta gaztelaniaz egin behar izaten zuten beraiekin, baina etxean askok ez zekiten.

6. Garai bateko bizimodua

- **Erref:** MUN-008/008
- **Iraupena:** 0:02:21. **Hasi:** 00:08:46. **Bukatu:** 00:11:07
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako lanak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Hamasei bat urterekin eskola utzi behar izaten zen. Juan makilak eta egurrak batzen hasi zen, Markinan zegoen paper-lantegiarentzat. 35 pezeta irabazten zituen eguneko. Irabazitako dirua etxera eramaten zuten.

7. Baserriko lanak

- **Erref:** MUN-008/010
- **Iraupena:** 0:01:30. **Hasi:** 00:11:16. **Bukatu:** 00:12:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Gaztetan, berandu heltzen baziren etxera, hurrengo egunean goizagi esnarazten zituzten, uda batez ere. Baserrian izaten ziren lanak: garia jo, garia erein, arbia, baratza...

8. Gari-jotzea

- **Erref:** MUN-008/011
- **Iraupena:** 0:02:04. **Hasi:** 00:12:46. **Bukatu:** 00:14:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Garia

Laburpena:

Gari-jotzea izaten zenean, auzokoen artean jasotzen zuten baserri bakoitzeko garia. Andramari egunaren inguruan izaten zen. Prozesua nolakoa zen kontatzen du.

9. Garai batean errota pilo bat zeuden

- **Erref:** MUN-008/012
- **Iraupena:** 0:01:48. **Hasi:** 00:14:50. **Bukatu:** 00:16:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Garia
- Baserria » Baserriko lanak » Errota

Laburpena:

Garia kaxetan sartzen zuten eta gero errotara eramaten zuten. Inguruko errotak aipatzen ditu. Zorroa astoari lotuta joaten ziren errotara. Irin kopuru bat hartzen zuen errotak ordainetan. Astean behin egiten zen ogia.

10. Gari-irina eta arto-irina

- **Erref:** MUN-008/013
- **Iraupena:** 0:01:28. **Hasi:** 00:16:38. **Bukatu:** 00:18:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Garia
- Baserria » Baserriko lanak » Artoa

Laburpena:

Ogia larunbatero egiten zuten. Prozesua nolakoa zen kontatzen du. Arto-irina ere asko jaten zuten, talotan eta morokiletan.

11. Errotek beti ura zeukaten

- **Erref:** MUN-008/014
- **Iraupena:** 0:02:15. **Hasi:** 00:18:06. **Bukatu:** 00:20:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Garia
- Baserria » Baserriko lanak » Artoa

Laburpena:

Gabetan ibiltzen ziren artoak zuritzen eta gero ganbaran gordetzen ziren. Errota berdinean ehotzen zen garia eta artoa. Errotek beti ura zeukaten.

12. Artoaren aprobetxamendua

- **Erref:** MUN-008/015
- **Iraupena:** 0:01:50. **Hasi:** 00:20:21. **Bukatu:** 00:22:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Artoa

Laburpena:

Artotik dena aprobetxatzen zen. Txondorra, kapatza, arto-bizarra...

13. Tabako-landareak

- **Erref:** MUN-008/016
- **Iraupena:** 0:01:09. **Hasi:** 00:22:11. **Bukatu:** 00:23:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa

Laburpena:

Tabakoa erein izan zuen aitak baserrian, baina ez zen ohikoa. Aitak bere kontsumorako ereiten zituen. Orriak lehortu egiten zituen erre aurretik.

14. Emakumearen egoera garai batean

- **Erref:** MUN-008/018
- **Iraupena:** 0:02:28. **Hasi:** 00:23:23. **Bukatu:** 00:25:51
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu

Laburpena:

Garai batean emakumeek ez zuten erretzen. Pasioan ibiltzen ziren baina ez ziren tabernetan sartzen. Akaso, etxean edango zuten argo piska bat. Ez zituzten galtzak jazten.

15. Bederatzi urtez egon zen nobiotan emaztearekin

- **Erref:** MUN-008/019
- **Iraupena:** 0:02:32. **Hasi:** 00:25:51. **Bukatu:** 00:28:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea

Laburpena:

San Kristobal egunean ezagutu zuen emaztea izango zena. Bederatzi urtez ibili ziren nobiotan ezkondu aurretik. Motorrarekin ibiltzen ziren gora eta behera.

16. Motorra erosi zuen 10.250 pezetatan

- **Erref:** MUN-008/020
- **Iraupena:** 0:01:27. **Hasi:** 00:28:23. **Bukatu:** 00:29:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Bizikletak eta motorrak

Laburpena:

Bigarren eskuko Vespa motorra erosi zuen 10.250 pezetatan. Gernikan atera zuen gida-baimena.

17. Bizikleta eta motorra, mutilentzat bakarrik

- **Erref:** MUN-008/021
- **Iraupena:** 0:01:43. **Hasi:** 00:29:50. **Bukatu:** 00:31:33
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Bizikletak eta motorrak

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

Urretxuko mutil batek bizikleta zuen eta denek inbidia zioten. Juanen lehenengo bizikleta, osaba batengandik lortu zuten. Gero motorra izan zuen. Emakumeek ez zuten inoiz ez bizikletarik ezta motorrik erabiltzen.

18. Neska-laguntzea; jaietarako oinetakoak

- **Erref:** MUN-008/022
- **Iraupena:** 0:01:29. **Hasi:** 00:31:33. **Bukatu:** 00:33:02
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak

Laburpena:

Erromerien ondoren neska-laguntzea nondik egiten zuten kontatzen du. Neskak oinetako zaharrekin joaten ziren erromeriara eta heldu baino lehen, berriagoengatik aldatzen zituzten.

19. Munitibarreko erromeria

- **Erref:** MUN-008/023
- **Iraupena:** 0:03:25. **Hasi:** 00:33:02. **Bukatu:** 00:36:27
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea
- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:

Munitibarreko erromeria nahiko famatua zen. Kotxean ere heltzen ziren batzuk. Dantza lotua eta soltea egiten zen. Kalabaza bat edo beste jaso izan ditu. Neska-laguntzea. Erromerian dantza egiteko ordaindu egiten zen (2-3 pezeta).

20. Erromeriak nonnahi

- **Erref:** MUN-008/024
- **Iraupena:** 0:03:30. **Hasi:** 00:36:27. **Bukatu:** 00:39:57
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:

Herri eta auzo bakoitzean jai ezberdinak izaten ziren: Gerrikaitzen Andramariak, Munitibarren San Pedroak... Erromeriak nonnahi egiten ziren eta bera asko joaten zen: Aulestiara, Ziortzara, Mendatara...

21. Munitibarretik Gernikara autobusean

- **Erref:** MUN-008/025

- **Iraupena:** 0:01:25. **Hasi:** 00:39:57. **Bukatu:** 00:41:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Inguruko herriak eta auzoak

Laburpena:

Gernikan erromeriak ezberdinak ziren, kaleko jende asko zegoelako. Abuztuan joaten ziren bertara autobusean Munitibarretik. Markinara gutxiago joaten ziren.

22. San Juan bezperako sua

- **Erref:** MUN-008/027
- **Iraupena:** 0:01:14. **Hasi:** 00:41:26. **Bukatu:** 00:42:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » San Juan

Laburpena:

San Juanetan beti Aulestiara joaten ziren erromeriara. Bezperan, su handi bat egiten zen eta kantatu egiten zuten.

23. Garai bateko Gabonak

- **Erref:** MUN-008/029
- **Iraupena:** 0:01:45. **Hasi:** 00:42:44. **Bukatu:** 00:44:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Erljioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Gabonak

Laburpena:

Gabon Zahar egunean norbaiten etxera joaten ziren, neskak eta mutilak elkarrekin egoteko. Jatekoa ezberdina izaten zen: oilaskoa, konpota...

24. Garai bateko otorduak

- **Erref:** MUN-008/030
- **Iraupena:** 0:02:16. **Hasi:** 00:44:29. **Bukatu:** 00:46:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

Egun normal bateko jatorduan beti zeuden indabak, porru-patatak, gisatua... Arraina noizean behin jaten zuten. Garai batean Lekeitiotik etortzen ziren atuna eta arraina banatzera. Oilaskoak etxean hazten ziren eta gero Gernikako azokan saldu.

25. Gernikako azoka

- **Erref:** MUN-008/031

- **Iraupena:** 0:00:55. **Hasi:** 00:46:45. **Bukatu:** 00:47:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, eroatera

Laburpena:

Gernikako astelehenetako azokan saltzen zituzten baserriko produktuak, oilaskoak... Handik olioak, azukrea eta bestelakoak ekartzen zituzten. Garai batean ordain

26. Gariaren zati bat entregatu egiten zen

- **Erref:** MUN-008/033
- **Iraupena:** 0:00:42. **Hasi:** 00:47:53. **Bukatu:** 00:48:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Garia
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Baserriaren edo produkzioaren arabera, gariaren parte bat entregatu egin behar izaten zen.

27. Gerrako kontuak, aita espetxean

- **Erref:** MUN-008/035
- **Iraupena:** 0:01:40. **Hasi:** 00:48:39. **Bukatu:** 00:50:19
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Gernikako bonbardaketaren egunean, ama ez zen azokara joan. Bi urte zituen Juanek. Aita espetxean egon zen, osabarekin eta auzoko batekin.

28. Gerraostean gosea

- **Erref:** MUN-008/036
- **Iraupena:** 0:01:01. **Hasi:** 00:50:19. **Bukatu:** 00:51:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Gerraostean gosea egon zen. Estraperloan ibiltzen zen jendea, errotetara gauzez joaten... Juanek ez du goserik pasa baina gauzak jateko aukerarik ere ez.

29. Arrautzak saltzeko ziren, ez jateko

- **Erref:** MUN-008/038
- **Iraupena:** 0:01:10. **Hasi:** 00:51:24. **Bukatu:** 00:52:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera

Laburpena:

Igandetan garbantzuak edo gisatua jaten zuten. Gaixorik zeudenean, arrautza bat edo beste jaten zuten, baina azokara eramateko izaten ziren.

30. Ardoa tabernatik lortzen zuten

- **Erref:** MUN-008/039
- **Iraupena:** 0:02:12. **Hasi:** 00:52:34. **Bukatu:** 00:54:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa

Laburpena:

Astean behin, aitak lau litro ardo erosten zituen baserriko guztiontzat. Gerrikaitzeko tabernan erosten zuen ardoa. Bi taberna zeuden eta Munitibarren bost inguru.

31. Munitibarreko "Sindikatu"

- **Erref:** MUN-008/040
- **Iraupena:** 0:00:43. **Hasi:** 00:54:46. **Bukatu:** 00:55:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana

Laburpena:

Munitibarreko "Sindikatu" tabernaren sorreran bere aitak parte hartu zuen. Baserritarren kooperatiba bezala sortu zen, bertan generoa erosteko.

32. Ganaduen kofradia

- **Erref:** MUN-008/041
- **Iraupena:** 0:01:43. **Hasi:** 00:55:29. **Bukatu:** 00:57:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana

Laburpena:

Ganaduen kofradia zegoen eta auzoka antolatzen ziren. Lanak. Kuotak. Baserrietan geroz eta behi gutxi zeudenez, kofradia itxi zen. Gaur egun aseguruaren bidez egiten da.

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com